

volt. A földrajz-környezetvédelem szakos hallgatók számára – a Wolverhamptoni Egyetemmel közösen – szakmai tanulmányutakat és terepgyakorlatokat vezetett.

Tudományszervező, oktató-nevelő, illetve kutató tevékenysége során a lényeg- és problémalátásra, a törvényszerűségek megragadására, valamint ezek gyakorlati megvalósítására törekszik. Kutatási eredményeit széles körben publikálta, illetve a Kárpát-medence teljes területére kiterjedő előadássorozatokon ismertette (pl. Beregszász, Nagybánya, Marosvásárhely, Dunaszerdahely, Parajd, Kassa stb.).

Oktató és tudományművelő munkássága mellett széles körű tudományos közéleti tevékenységet is folytat, többek között a Debreceni- és a Pécsi Földtudományi Doktori Iskola külső alapító tagja, az Oktatási Minisztérium közoktatási szakértője, a Falusi Turizmus Országos Szövetségének alelnöke stb. A fentiekben túlmenően opponensként vagy bíráló bizottsági tagként aktív résztvevője a habilitációs és az egyetemi PhD-védéseknek.

Néhány sort írok a geográfus és turisztikai kollegák és barátok megbecsüléséről, e nélkül nem lenne teljes az értékelés. E tekintetben könnyű dolgom van, hiszen Hanusz Árpád neve jól cseng a szakmai körökben. Kollegái, tanítványai és barátai tisztelik, a szakmai felkészültségen túl emberi habitusa mindig magával ragadja a hallgatóságot. Megbízhatóság, pontosság és realitásérzék, melyekkel hitelességet és mintát teremtett. A szakmai körök megbecsülésének legékesebb bizonyítéka éppen e könyv, mely a tisztelet, az önzetlen szeretet és az igaz barátság eredménye. Töltsé be azt a szerepet életedben, mint az örök élet elixírje, adjon erőt, hitet és reményt hosszú-hosszú éveken át.

Kedves Árpád, hatvannál még nem hitted, hatvanötnél már érzed, hetvennél már tudni fogod – az „örökifjú” kollegák tapasztalata alapján – hogy a napok egyre gyorsabban telnek, a fiatalos belső éned pedig egyre gyakrabban civakodik a szervezeteddel.

Kívánom, hogy még évtizedekig tartson meg közöttünk a Teremtő erőben és egészségben!

(szerk.)

Beszámoló az MTA X. Osztálya Tájföldrajzi Albizottságának üléséről

Az MTA X. Földtudományok Osztályának Természetföldrajzi Bizottságának, Tájföldrajzi Albizottsága, 2010 december 10.-én a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóságán tartott kihelyezett ülést *A geoparkok jövője, a jövő geoparkjai* címmel. Balogh László a Balaton-felvidéki Nemzeti Park igazgatója meleg szavakkal köszöntötte az ülés résztvevőit, és reményét fejezte ki, hogy a szakülés segíteni fogja a Bakony-Balaton Geopark kialakítását.

A vitaindító előadások sorát, melyet felkért szakemberek tartottak, Tardy János (OKTH) nyitotta meg *A geoparkká nyilvánítás folyamata, aktuális helyzete, és buktatói* című prezentációjával. Az előadó kitért a geopark fogalmának szakszerű értelmezésére, rámutatott, hogy számos félreértés, bizonytalanság tapasztalható e téren a médiában. Bemutatta a geoparkká nyilvánítás korántsem zökkenőmentes útját, kiemelve a személyes lobbizás fontosságát. Hangsúlyozta, hogy a Geoparkok Nemzetközi Szövetsége jelentős átalakulás előtt áll, hiszen az

Amerikai Egyesült Államok területén kialakítandó geoparkok közeljövőben várható belépésével az amúgy is egyre magasabb szintű kritériumrendszer tovább fog szigorodni.

Ezt követően Szarvas Imre (NNGP) *A Novohrad-Nógrád Geopark létesítésének első tapasztalatai* címmel tartotta meg előadását. Kiemelte, hogy a kialakított geoparknak jelentős szerepe van, és lesz a továbbiakban is a térség fejlődésében (bár ennek fontosságát sajnos a helyi önkormányzatok részéről még nem mindenütt ismerték fel). A jelenlegi helyzet kapcsán számszerűsítve jellemezte a geopark működésének finansiális hátterét, áttekintette a Novohrad-Nograd Geopark Nonprofit KFT és a Nógrádi Geopark Egyesület szervezetében, működésében végbement változásokat. Az előadó bemutatta a határon átívelő együttműködés sajátosságait is. Hangsúlyozta a tudományos ismeretterjesztés, oktatás fontosságát, és ebben a geopark kitüntetett szerepét.

Harmadik előadóként Horváth Gergely (ELTE) sok színes fényképpel illusztrált előadásában a Karancs-Medves térségének ismert és kevésbé ismert földtudományi természeti értékeit vette sorra. Az előadó rámutatott, hogy sokszor milyen nehéz összehangolni a természetvédelem és a tudományos ismeretterjesztés érdekeit, nehéz eldönteni például egy látványos homokkő-szurdok kapcsán, hogy érdemes-e bemutatni azt a nagyközönség számára? Az előadás során felhívta a figyelmet arra, hogy a földtudományi értékek megjelenítése mellett a geoparkok fontos célja kell, hogy legyen a korábbi földtudományi kutatások (például geológiai térképek, metszetek) archiválása, és bemutatása is.

Az ebédszünet után, az előadások második blokkjában a születendő Bakony-Balaton Geopark szervezésének aktuális helyzetéről informálódhattak a résztvevők.

Csillag Gábor (MÁFI) a Bakony és a Balaton-felvidék területén eddig kialakított földtudományi adatbázisokról értekezett. Az előadó kiemelte, hogy a földtudományi értékeket kataszterezni kell, majd egységes adatbázisban kezelve, digitalizálva bemutathatóvá kell tenni az adatok egy részét.

A délutáni blokk második előadójaként Korbély Barnabás (BFNP) a szerveződő Bakony-Balaton Geopark geoturisztikai és oktatási programjait mutatta be. A tervezett geoparknak biztos szakmai alapokkal rendelkező, jól képzett túravezetőkre lesz szüksége, ezért a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatósága az országban először elindította a geotúra-vezető képzést. A geopark földtudományi értékeinek bemutatásában jelentős szerep jut majd a hamarosan elkészülő Levendula Ház Látogatóközpontnak, mely mintegy 650 négyzetméter alapterületű épületegyüttesében három tematikus interaktív kiállítást, egy 100 ember befogadására képes előadótermet, valamint egy természetismereti foglalkoztató termet és információbázis kap majd helyet.

Szilassi Péter (SZTE) a földtudományi ismeretterjesztésben is alkalmazható új tanösvény-típussal, a virtuális tanösvénnyel ismertette meg az ülés résztvevőit. Előadásában rámutatott, hogy manapság egyre inkább az internet válik a legfontosabb információforrássá, és a kor követelményeihez igazodva a földtudományi ismeretterjesztés szolgálatába kellene állítani a világháló nyújtotta lehetőségeket. Az egyelőre kísérleti jelleggel kialakított honlapon a látogatók az érdeklődésüknek megfelelő mélységben informálódhatnak a Fekete-hegyen kialakított virtuális tanösvény állomásairól. Minden állomás GPS koordinátáit tartalmazza a készülő honlap, és az információk bármikor letölthetők, hozzáférhetők. A tervezett virtuális tanösvény nagy előnye, hogy a rongálástól, vandalizmustól nem kell tartaniuk a készítőknél.

Az előadásokat követő kötetlen beszélgetés sajnos az időkorlát miatt a tervezettnél rövidebbre sikeredett. A hozzászólók hangsúlyozták, hogy a geológusoknak és geográfusoknak együtt kell munkálkodniuk, lobbizniuk a tervezett geoparkok sikeréért. A szerveződő Bakony-Balaton Geopark kapcsán fontos, hogy minél korábban elkészüljön a tervezett geopark pályázata, hiszen – bár a Bakony és Balaton-felvidék Európában páratlan geodiverzitású terület – egyre

erősödik a verseny a geopark cím elnyeréséért. A pályázat sikere szempontjából fontos kérdés, hogy milyen jogi státuszú szervezet terjeszti fel a Bakony-Balaton Geopark tervezetét. A beszélgetés végén a résztvevők egyetértettek abban, hogy további párbeszéd szükséges a Novohrad-Nógrád már kialakult, és a kialakítás alatt álló geopark szervezői között, hogy átadják tapasztalataikat a Bakony-Balaton Geopark sikeres pályázatához.

Dr. Szilassi Péter, Szeged

Két évszázad Pesten és Budán

Barta Györgyi, Keresztély Krisztina, Sipos András (szerk): *A világváros Budapest két századfordulón*, Napvilág kiadó, 2010.

Az ország fővárosáról könyvet írni mindig jó és sikerre ítélt vállalkozás. Ha ezt történelmi, vagy bármilyen más évfordulóhoz kötik még nagyobb érdeklődés várható. A Napvilág kiadó gondozásában megjelent kötet, mint azt címében olvasható: a „világvárosról”, Budapestről szól. Az évfordulók, amihez a szerkesztők hozzárendelték a város fejlődését az elmúlt két századforduló. A gazdasági, politikai és társadalmi fejlődés folyamata nagyon eltérő volt a két időszakban. A szerzők (Barta Györgyi, Beluszky Pál, Fleischer Tamás, Földi Zsuzsa, Frisnyák Zsuzsa, Gál Zoltán, Katus László, Keresztély Krisztina, Kőszegi Margit, Nagy Mariann, Pfening Viola, Sipos András, Szabó Julianna, Tiner Tibor) az elmúlt két századforduló Budapestjének leírására tesznek kísérletet.

Budapest, mint főváros 1872 óta létezik. Az akkori uralkodó ez év december 21.-én írta alá a három település (Pest, Buda és Óbuda) egyesítéséről szóló törvényt. A történelmi kor, a dualizmus időszaka, a korabeli várospolitikai és városfejlesztés eredményei mind a mai napi nyomon követhető a fővárosban. A két századforduló más-más országterületen „érte” Budapestet. Egészen más volt a történelmi helyzet, más volt a gazdasági, politikai és társadalmi háttér.

Az első fejezet két tanulmánya elemzi az ország, s annak fővárosa helyzetét a 20. és 21. század fordulóján. Áttekintik Budapest helyzetét a Monarchiában (Beluszky P.), illetve Földi Zsuzsa írása bemutatja a globalizáció hatásai Budapesten. A két tanulmány segítségével képet